

บทที่ ๕

สรุปปัญหาและข้อคิดเห็น

ลักษณะของอุตสาหกรรมสัตว์เป็นอุตสาหกรรมแบบกึ่งเกษตร (Agro Industry) จึงมีความจำเป็นจะต้องอาศัยอุตสาหกรรมหลายประเภท เป็นเหตุทำให้เกิดปัญหาในการผลิตของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์มีความซับซ้อนเกี่ยวพันถึงผู้ได้ประโยชน์และผู้เสียประโยชน์หลาย ๆ ฝ่ายด้วยกัน ตั้งแต่ผู้เลี้ยงสัตว์ ผู้ผลิตวัตถุดิบอาหารสัตว์ เช่น ผู้ผลิตปลาป่น ผู้ผลิตกากถั่ว ฯลฯ ผู้ผลิตอาหารสัตว์ผสมสำเร็จรูป เกษตรกรผู้ปลูกพืช วัตถุดิบที่ใช้ทำอาหารสัตว์ ผู้ส่งออก และรัฐบาล ในที่สุดจะสะท้อนไปยังผู้บริโภค โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดขึ้นในการผลิตอาหารสัตว์นั้น ส่วนมากเป็นปัญหาเรื้อรังที่มีมานาน ปัญหาบางอย่างไม่สามารถที่จะแก้ไขให้หมดสิ้นไปได้

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านต่าง ๆ พอจะสรุปปัญหาและอุปสรรคของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ พร้อมทั้งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะได้ดังนี้

ภาคธุรกิจ

อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ มีปัญหาภาคธุรกิจต่าง ๆ ดังนี้

ด้านการผลิต อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ประสบปัญหาในการผลิตหลายประการ ได้แก่

ปัญหาวัตถุดิบ วัตถุดิบในการผลิตอาหารสัตว์ ยังขาดเสถียรภาพในด้านคุณภาพ ปริมาณ และราคา กล่าวคือ ในด้านคุณภาพ วัตถุดิบอาหารสัตว์มีคุณภาพไม่ดีพอ มีสิ่งปลอมปนอยู่มาก เช่น ข้าวโพด มักจะมีความชื้นสูง และมีกรวดทรายปนอยู่ด้วย

หรือปลาบ่จะมีเปลือกหอย เปลือกปูปนอยู่ด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เป็นเพราะขาดการควบคุมคุณภาพกันอย่างจริงจัง ในด้านปริมาณ วัตถุดิบอาหารสัตว์บางชนิด เช่น ปลาบ่ กากถั่วต่าง ๆ มักจะประสบปัญหาการขาดแคลนเสมอ ทั้งนี้เนื่องมาจากการผลิตวัตถุดิบอาหารสัตว์ต้องอาศัยธรรมชาติและเป็นไปตามฤดูกาล และเป็นผลจากการอนุญาตให้ส่งวัตถุดิบบางชนิดออกนอกประเทศ ในขณะที่ความต้องการภายในประเทศมีมากกว่าปริมาณที่ผลิตได้ในช่วงเวลานั้น จึงทำให้ผู้ผลิตอาหารสัตว์ต้องแข่งขันกันรับซื้อวัตถุดิบ และจากการขาดเสถียรภาพด้านคุณภาพและปริมาณดังที่กล่าวมานี้ มีผลทำให้ราคาวัตถุดิบขาดเสถียรภาพ กล่าวคือ มีราคาไม่แน่นอนและมีแนวโน้มสูงขึ้นตลอดเวลา ทำให้ต้นทุนการผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูปสูงไปด้วย

ปัญหาจัดซื้อวัตถุดิบประเภทกากถั่วและกากรำ ผู้ผลิตจะซื้อกากถั่วและกากรำจากโรงงานสกัดน้ำมันพืชภายในประเทศเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมักจะประสบปัญหาในการปลอมปน บริษัทผู้ผลิตขนาดใหญ่จึงแก้ปัญหาโดยการสั่งซื้อจากต่างประเทศครั้งละมาก ๆ แต่ก็ต้องประสบปัญหาโดยจะต้องซื้อในปริมาณมากและต้องขนถ่ายจากเรืออย่างรวดเร็วให้ทันตามกำหนดสัญญา

ปัญหาในการเก็บรักษาวัตถุดิบ เนื่องจากปริมาณและราคาวัตถุดิบเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล ผู้ผลิตจึงแก้ปัญหาโดยการเก็บวัตถุดิบคงเหลือไว้เพื่อป้อนโรงงานในเวลาที่ขาดแคลนหรือราคาวัตถุดิบสูงขึ้น แต่อย่างไรก็ตามการเก็บวัตถุดิบคงเหลือก็มีขีดจำกัดในเรื่องสถานที่เก็บ นอกจากนี้การเก็บรักษาวัตถุดิบไว้เป็นจำนวนมากตลอดช่วงที่คาดว่าราคาวัตถุดิบจะขึ้นลงตามฤดูกาล จะประสบปัญหาวัตถุดิบเสื่อมคุณภาพ

ปัญหาการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ ในการผลิตอาหารสัตว์ ปัจจุบันต้องผลิตให้ได้ตามมาตรฐานคุณภาพที่กรมปศุสัตว์กำหนดไว้ แต่มีผู้ผลิตหลายรายไม่เห็นด้วยกับสูตรอาหารที่กรมปศุสัตว์กำหนดไว้ เนื่องจากมีอัตราส่วนของโปรตีนอยู่ในระดับสูงเกิน

ความจำเป็น ซึ่งเป็นกรเพิ่มต้นทุนการผลิตให้ผู้ผลิตได้รับผลกระทบมากที่สุด

ข้อคิดเห็นและเสนอแนะด้านการผลิต

เนื่องจากอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูง เพราะวัตถุดิบมีราคาสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในภาวะเช่นนี้ผู้ผลิตรายใหญ่ซึ่งมีเงินทุนจำนวนมากเท่านั้นที่สามารถดำเนินการผลิตอยู่ได้ จึงปรากฏว่าผู้ผลิตรายย่อยจำนวนมากต้องหยุดพักการผลิตชั่วคราว และในที่สุดอาจจำเป็นต้องเลิกกิจการไปโดยปริยาย ดังนั้นสิ่งที่ผู้ผลิตอาหารสัตว์ควรจะทำในภาวะเช่นนี้ก็คื การควบคุมต้นทุนการผลิต ซึ่งปัจจัยต้นทุนการผลิตอาหารสัตว์มี ๓ ประเภท คือ ค่าวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายโรงงาน ควรมีมาตรการควบคุมดังนี้ คือ

การควบคุมต้นทุนวัตถุดิบ ผู้ผลิตต้องรู้จักเลือกใช้วัตถุดิบที่มีคุณค่าอาหารประเภทเดียวกัน แต่ราคาถูกกว่ามาทดแทนในการผลิต โดยคิดค้นสูตรอาหารใหม่ ๆ ที่สามารถใช้วัตถุดิบที่มีราคาไม่สูงจนเกินไป ถ้าหากระบบการควบคุมของกิจการสามารถจัดการเรื่องอัตราส่วนที่เหมาะสมของวัตถุดิบทั้งแผนการจัดซื้อวัตถุดิบได้อย่างเหมาะสมแล้ว ก็จะทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำลง

การควบคุมค่าแรง ค่าแรงงานมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ตามสภาพค่าครองชีพที่สูงขึ้นตลอดเวลา ฉะนั้นการควบคุมค่าแรงจึงเป็นสิ่งที่ทำได้ยากกว่าปัจจัยการผลิตอย่างอื่น ผู้ผลิตจึงจำเป็นต้องให้ความสนใจในการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน เพื่อให้การจ่ายค่าแรงงานได้รับประสิทธิผลสูงสุด โดยให้มีการผลิตสินค้าเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ต้นทุนค่าแรงงานของอาหารสัตว์ต่อตันลดลง

การควบคุมค่าใช้จ่ายโรงงาน ค่าใช้จ่ายโรงงานที่สำคัญในกิจการผลิตอาหารสัตว์ ได้แก่ ค่าพลังงานน้ำมัน ค่าบำรุงรักษาเครื่องจักร ค่าขนส่ง และค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อ เป็นต้น การควบคุมค่าใช้จ่ายโรงงานอย่างมีประสิทธิภาพจะสามารถลดต้นทุน

การผลิตลงได้ เช่น การประหยัดค่าใช้จ่ายด้านเชื้อเพลิง โดยมีการดูแลรักษาเครื่องจักรต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิตไม่ให้ขัดข้องหรือเสียบ่อย ๆ หาทางประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อ ซึ่งได้แก่ ค่าเก็บรักษาวัสดุ ค่าขนส่ง ค่าดอกเบี้ย ตลอดจนลดความเสียหายจากวิธีการจัดเก็บวัสดุ นอกจากนี้เครื่องจักรและเครื่องมือต่าง ๆ เป็นสินทรัพย์ถาวรที่มีความสำคัญมากในการผลิตอาหารสัตว์ การบำรุงรักษาเครื่องจักรและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่ดี จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย เช่น ผู้ใช้เครื่องจักรทุกฝ่ายต้องใช้ความระมัดระวังหมั่นดูแลและสังเกตุอยู่เสมอ เมื่อเกิดผิดปกติก็จะต้องหาสาเหตุการขัดข้อง และทำการซ่อมแซมเสียตั้งแต่เริ่มต้น นอกจากนี้ยังต้องหมั่นรักษาเครื่องจักรอย่างสม่ำเสมอด้วย

ด้านการตลาด อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ มีปัญหาด้านการตลาดดังนี้

ปัญหาตลาดภายในประเทศ มีตลาดไม่ค่อยแน่นอน เนื่องจากวิถีทางตลาดของสัตว์มีชีวิตและการจำหน่ายเนื้อสัตว์มีกลไกสลับซับซ้อน ขาดเสถียรภาพทางด้านราคา ทำให้ปริมาณการผลิตของสัตว์ไม่แน่นอนและไม่สามารถควบคุมปริมาณการผลิตให้สมดุลกับปริมาณความต้องการของตลาดได้ กล่าวคือ หากเนื้อสัตว์มีราคาสูง การเลี้ยงสัตว์จะมีจำนวนมาก ความต้องการอาหารสัตว์จะเพิ่มขึ้น หากราคาเนื้อสัตว์ตกต่ำ ปริมาณการผลิตของสัตว์จะมีน้อย ความต้องการอาหารสัตว์ก็น้อยไปด้วย ทำให้การวางแผนคาดคะเนตลาดอาหารสัตว์ทำได้ยาก

การจำหน่ายอาหารสัตว์ของผู้ผลิตบางรายเป็นไปในรูปการให้สินเชื่อระยะยาว แต่เนื่องจากการเลี้ยงสัตว์เป็นกิจการที่มีความเสี่ยง เพราะความไม่แน่นอนในเรื่องราคาสัตว์มีชีวิตที่ขายได้ ทำให้ผู้ผลิตอาหารบางรายต้องประสบปัญหาในเรื่องการชำระเงินของลูกค้า และปัญหานี้มักเกิดกับผู้ผลิตที่มีกิจการขนาดเล็กมากกว่าผู้ผลิตที่มีกิจการขนาดกลาง และกิจการขนาดใหญ่ตามลำดับ

นอกจากนี้ผู้ผลิตรายใหม่ที่จะเข้ามาจะลดลงอีกในอนาคต ทั้งนี้เนื่องจากประสบปัญหาประสิทธิภาพในการผลิตแบบรวมตัวในแนวดิ่ง (Vertical Integration) หรือการดำเนินกิจการอาหารสัตว์ไปพร้อมกับดำเนินกิจการต่อเนื่องอื่น ซึ่งผู้ผลิตที่จะสามารถกระทำ เช่นนี้ได้ในกิจการที่มีเงินทุนสูงและมีสินเชื่อจากธนาคารและเจ้าหนี้เท่านั้น ส่วนกิจการอาหารสัตว์ขนาดเล็กซึ่งมักจะไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจะประสบกับอุปสรรคมากยิ่งขึ้น คือ นอกจากจะเข้ามาแข่งขันในตลาดได้ยากแล้วยังจะต้องปิดกิจการอีก เพราะไม่สามารถจะแข่งขันกับบริษัทที่มีกิจการขนาดใหญ่ได้อีกด้วย

ปัญหาขาดการศึกษาวิจัยที่แท้จริงเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณสัตว์เลี้ยงที่ต้องการอาหารจากโรงงานกับปริมาณอาหารสัตว์ที่ผลิตได้ จึงทำให้ขาดความสมดุลระหว่างปริมาณสัตว์เลี้ยงกับปริมาณอาหารสัตว์ที่ผลิตได้

ปัญหาการส่งอาหารสัตว์ส่วนเกินออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศถูกจำกัด จึงทำให้ตลาดอาหารสัตว์ในต่างประเทศไม่ขยายเท่าที่ควร เพราะผู้ซื้อไม่แน่ใจในนโยบายการส่งออก นอกจากนี้บางประเทศที่เคยสั่งซื้ออาหารสัตว์จากประเทศไทยก็เปิดดำเนินการผลิตขึ้นในประเทศของตน เช่น ฮองกง อินโดนีเซีย มาเลเซีย เป็นต้น

ข้อคิดเห็นและเสนอแนะด้านการตลาด

เนื่องจากการแข่งขันของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์มีลักษณะเป็นตลาดการแข่งขันน้อยราย (Oligopolistic Competitive Market) การแข่งขันแบบนี้ย่อมมีผลกระทบกระเทือนต่อระบบธุรกิจทั้งในแง่ดีและแง่ไม่ดี ในแง่ดีนี้ได้แก่ การแข่งขันในด้านคุณภาพอาหารสัตว์ ผู้ผลิตพยายามปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต ก่อให้เกิดการพัฒนาแก่กิจการปศุสัตว์ของประเทศไทยเป็นอย่างมาก ขณะเดียวกันผู้ผลิตรายใหญ่สามารถจะลดต้นทุนการผลิตลงได้ โดยการนำเทคนิคและวิธีการผลิตที่ทันสมัยมาใช้ สำหรับในแง่ผลเสียที่อาจเกิดขึ้น คือ ผู้ผลิตที่มีกิจการขนาดเล็กที่มีเงินทุนน้อยจะมีเครื่องจักรที่ล้าสมัยจะไม่สามารถแข่งขันกับผู้ผลิตรายใหญ่ได้

ทางด้าน การตลาดแล้วจะเห็นว่ากิจการขนาดใหญ่เท่านั้นที่สามารถแข่งขันในตลาดได้ เพราะกิจการขนาดใหญ่จะมีความสามารถดำเนินงานในระบบการผลิตแบบรวมตัวในแนวตั้ง (Vertical Integration) คือการดำเนินงานแบบมีวงจรครบสมบูรณ์แบบให้มากที่สุด เช่น การดำเนินงานด้านปศุสัตว์ ขยายยาสัตว์ ผลิตอาหารสัตว์ จำหน่ายอุปกรณ์การเลี้ยงสัตว์ โรงฆ่าสัตว์ ตลอดจนจนถึงขั้นจำหน่ายเนื้อสัตว์แก่ผู้บริโภค ซึ่งทำให้บริษัทที่มีกิจการขนาดใหญ่ได้เปรียบเรื่องต้นทุนวัตถุดิบ และทำให้มีอำนาจในการแข่งขันสูง นอกจากนี้ควรมีการศึกษาค้นคว้าและแนะนำเกี่ยวกับการให้อาหารสัตว์ การผสม และการใช้วัตถุดิบอาหารสัตว์ทดแทนกันได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ควรมีการทบทวนนโยบายควบคุมอาหารสัตว์ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศเสียใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับภาวะการณ์ สำหรับผู้ส่งอาหารสัตว์ไปจำหน่ายต่างประเทศควรมีการรวมตัวกัน จะช่วยเพิ่มอำนาจต่อรองกับผู้ซื้อในต่างประเทศได้ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการกำหนดราคาและอื่น ๆ

ด้านการเงิน

จากการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของผู้ผลิตอาหารสัตว์ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๒๓ พบว่าบริษัทผู้ผลิตในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ส่วนใหญ่มีกำไรลดลงหรือไม่ก็ประสบกับผลขาดทุนตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นต้นมา ซึ่งเป็นผลจากการที่ค่าใช้จ่ายทุกด้านเพิ่มสูงขึ้นไม่ว่าจะเป็นค่าวัตถุดิบ ค่าแรงงาน หรือค่าใช้จ่ายในการบริหารอื่น ๆ แต่ราคาจำหน่ายซึ่งทางราชการยังคงควบคุมไว้นั้น ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงหรือปรับราคาให้เหมาะสม นอกจากนี้บางบริษัทยังมีปริมาณการจำหน่ายลดลงอันเป็นผลจากการแข่งขันกันมากนั่นเอง ดังนั้นบริษัทจึงไม่สามารถนำผลกำไรกลับไปพัฒนาหรือขยายการผลิตได้อย่างเต็มที่เท่าที่ควร จึงทำให้อุตสาหกรรมนี้ โดยเฉพาะ

บริษัทผู้ผลิตที่มีกิจการขนาดเล็ก มีฐานะทางการเงินอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ โดยมีความเสี่ยงอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ แต่ในขณะเดียวกันก็มีสมรรถภาพในการหากำไรอยู่ในระดับที่ต่ำมาก

นอกจากนี้นโยบายการจัดการจัดหาเงินทุนของกิจการในแต่ละขนาดและของอุตสาหกรรมยังไม่สอดคล้องกับอายุการใช้งานของสินทรัพย์ที่ลงทุน กล่าวคือ ในบางปีมีการนำเงินลงทุนระยะสั้นไปลงทุนในสินทรัพย์ถาวร ซึ่งเป็นการเพิ่มความเสี่ยงให้กับกิจการและอุตสาหกรรม และนำเงินทุนจากแหล่งระยะยาวไปลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน ซึ่งจะทำให้ผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับลดน้อยลง ดังนั้นถ้ามองจากบุคคลภายนอกจะเห็นว่าอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ โดยเฉพาะบริษัทผู้ผลิตที่มีกิจการขนาดเล็ก เป็นกิจการที่มีความเสี่ยงสูง แต่มีผลตอบแทนต่ำมาก

ข้อคิดเห็นและ เสนอแนะด้านการเงิน

ปัญหาด้านการเงินของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ที่เกิดจากการทำกำไรได้น้อย โดยมีสาเหตุจากการควบคุมราคาจำหน่ายของรัฐบาลนั้น มีผลทำให้บริษัทผู้ผลิตไม่สามารถนำผลกำไรกลับไปพัฒนาหรือขยายการผลิตได้อย่างเต็มที่ บริษัทผู้ผลิตในอุตสาหกรรมนี้จึงจำเป็นต้องอาศัยเครดิตจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ เช่น เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร เจ้าหนี้การค้า และหนี้สินหมุนเวียนอื่นในอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น ซึ่งการดำเนินงานที่ต้องอาศัยเงินทุนเป็นจำนวนมากนั้น ถึงแม้จะทำให้อัตราส่วนทางการเงินเกี่ยวกับสภาพเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่ดีนัก แต่บางครั้งจำเป็นเพื่อให้กิจการสามารถดำเนินการต่อไปได้ นอกจากนี้โดยข้อเท็จจริงแล้ว หนี้สินหมุนเวียนบางอย่าง เช่น เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร และเงินกู้ยืมจากธนาคารที่จะต้องชำระคืนภายใน ๑ ปี ซึ่งจัดเป็นหนี้สินระยะสั้นนั้น ในทางปฏิบัติแล้วสามารถต่อสัญญาไปได้เรื่อย ๆ จึงมีลักษณะคล้ายหนี้สินระยะยาว

สำหรับทางด้านปัญหาการบริหารเงินทุนนั้น บริษัทผู้ผลิตควรหลีกเลี่ยงการนำ
 เงินทุนจากแหล่งระยะสั้นไปลงทุนในสินทรัพย์ถาวร เพราะเป็นการเพิ่มความเสี่ยงที่จะ
 ต้องชำระหนี้ให้ทันภายในกำหนดเวลาอันสั้น แต่ควรจัดหาเงินทุนจากแหล่งระยะยาว
 โดยการนำหุ้นสามัญออกจำหน่ายหรือจากการกู้ยืมระยะยาวมาลงทุนในสินทรัพย์ถาวร
 และควรหลีกเลี่ยงการนำเงินทุนจากแหล่งระยะยาวไปลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน
 เพราะจะทำให้มีค่าใช้จ่ายในรูปดอกเบี้ยสูงขึ้น แต่ควรจัดหาเงินทุนจากแหล่งระยะสั้น
 เช่นเดียวกัน จึงเป็นการนำเงินทุนมาใช้ให้สอดคล้องกับอายุการใช้งานของสินทรัพย์

ภาครัฐบาล

จากการที่ได้เสนอและวิเคราะห์มาแล้วข้างต้น อุตสาหกรรมอาหารสัตว์จัด
 เป็นอุตสาหกรรมการเกษตรที่ผลิตขึ้นเพื่อสนองความต้องการภายในประเทศเป็นหลัก
 ในขณะที่เดียวกันก็สามารถส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ
 แต่ในด้านการตลาดภายในประเทศ อุตสาหกรรมนี้ก็ยังคงมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ
 ตลอดไป เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องของอุตสาหกรรมเลี้ยงสัตว์ อีกทั้ง
 แนวโน้มความต้องการของตลาดภายในประเทศยังคงเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ เช่นกัน

ปัจจุบันรัฐบาลได้เห็นความสำคัญของอาหารสัตว์สำเร็จรูป จึงได้ประกาศยก
 เลิกควบคุมราคาขายส่งอาหารสัตว์สำเร็จรูป ทั้งนี้เพื่อให้มาตรการทางด้านราคาเป็น
 สิ่งจูงใจให้มีการแข่งขันในด้านการผลิตระหว่างผู้ผลิตอาหารสัตว์มากขึ้น และขณะเดียวกัน
 จะเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ผลิตหันมาปรับปรุงคุณภาพอาหารสัตว์ให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์
 ต่ออุตสาหกรรมเลี้ยงสัตว์โดยทางอ้อมด้วย อย่างไรก็ตามนโยบายการส่งเสริม
 การลงทุนของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่มุ่งส่งเสริมบริษัทขนาดใหญ่ ก่อให้
 เกิดความได้เปรียบและเสียเปรียบในการดำเนินงานกิจการประเภทนี้ กล่าวคือ บริษัทผู้ผลิต

ที่มีขนาดใหญ่ เงินทุนสูง จะมีช่องทางขยายตัวในระดับสูง แต่สำหรับโรงงานขนาดเล็ก มีเงินทุนต่ำ ลู่ทางในอนาคตไม่กว้างเท่าที่ควร เนื่องจากไม่ได้รับสิทธิพิเศษจากการส่งเสริมการลงทุน

เนื่องจากอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ยังประสบปัญหาด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้าน การผลิต ด้านการตลาด และด้านการเงิน ดังกล่าวมาแล้ว ดังนั้นรัฐบาลจึงควรหา มาตรการเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ

ข้อคิด เห็นและ เสนอแนะด้านรัฐบาล

ในด้านการผลิต ควรมีการร่วมมือระหว่างบริษัทผู้ผลิตกับหน่วยราชการใน การลงทุนวิจัย ศึกษาธาตุอาหารและสารพิษในวัตถุดิบที่ใช้เป็นส่วนผสมอาหารสัตว์ เพื่อให้ผู้ผลิตสามารถ เลือกใช้วัตถุดิบได้มากประเภทขึ้น อันจะเป็นการลดต้นทุนการผลิตลง ได้ และนอกจากนี้รัฐบาลอาจใช้เครื่องมือยก เว้นภาษีเงินได้ให้กับบริษัทผู้ผลิตที่นำรายได้ ส่วนหนึ่งไปลงทุนค้นคว้าวิจัย

ในด้านการตลาด เพื่อสนับสนุนการส่งออกอาหารสัตว์สำเร็จรูปอย่างจริงจัง รัฐบาลควรหาทางเจรจากับต่างประเทศ ในเรื่องกฎหมายจำกัดการนำเข้าอาหารสัตว์เข้า ของประเทศต่าง ๆ ด้วย อย่างไรก็ตามควรดำเนินการใช้ระบบพรีเอมิยม เพื่อป้องกัน ไม่ให้มีการส่งออกเมื่อเกิดภาวะขาดแคลนภายในประเทศ

ในด้านการเงิน นโยบายและมาตรการของรัฐบาลในการให้ความช่วยเหลือ ทางด้านเงินกู้ยืม การรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงิน ตลอดจนสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ก็คือ ล้วนก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ผลิตที่มีกิจการขนาดใหญ่ ทั้งนี้เพราะธนาคารแห่งประเทศไทย คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ให้ความช่วยเหลือแก่กิจการขนาดใหญ่แทบทั้งสิ้น ในขณะที่ผู้ผลิตที่มีกิจการขนาดเล็กจะมีแหล่งเงินทุนเพียง ๒ แหล่ง คือ ธนาคารพาณิชย์ และสำนักงานธนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม และในทางปฏิบัติต้องพึ่งเงินทุนส่วนของผู้เป็นเจ้าของเป็นแหล่งใหญ่ ดังนั้น ในอนาคตนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาลจึงควรอำนวยความสะดวกให้แก่กิจการอาหารสัตว์ไม่ว่าจะเป็นขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อช่วยให้ต้นทุนที่แท้จริงของกิจการขนาดเล็กไม่สูงกว่ากิจการขนาดใหญ่มากเกินไป จนไม่สามารถแข่งขันได้ดังเช่นที่หลายบริษัทกำลังเผชิญอยู่

นั่นคือ รัฐบาลจะต้องปรับปรุงอุตสาหกรรมด้านเกษตรทุกด้าน ทั้งการเลี้ยงสัตว์ วัตถุดิบ อาหารสัตว์ การผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูปและผลิตภัณฑ์สัตว์ โดยพัฒนาควบคู่กันไป จึงจะทำให้อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ในประเทศไทยก้าวหน้าไปได้ ซึ่งจะช่วยเร่งอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศได้รวดเร็วขึ้น